

ANALYSE

Fædre holder mere orlov i barnets første leveår

Fædre holder i gennemsnit 3,4 uger længere orlov end tidligere, viser en ny analyse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Stigningen gælder især i de brancher og kommuner, hvor fædre tidligere tog kortest orlov.

Fædre tager mere orlov, mens mødre tager mindre

Efter der blev indført nye regler om øremærket orlov, er fædre begyndt at tage mere orlov med barselsdagpenge inden for barnets første leveår. Samtidig tager mødre mindre orlov.

Boks 1

Orlovsregler for forældre til børn født fra 2. august 2022

I 2022 vedtog Folketinget nye regler for orlov i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption. De nye regler gælder for børn født fra og med den 2. august 2022 og indebærer, at forældrene tilsammen har ret til 48 ugers orlov med barselsdagpenge efter barnets fødsel. Ugerne er som udgangspunkt ligeligt fordelt mellem forældrene, så hver forælder har 24 ugers orlov efter fødslen med barselsdagpenge. Hvis begge forældre er lønmodtagere er i alt 11 af de 24 uger øremærket til hver forælder, mens de resterende 13 uger som udgangspunkt kan overdrages fra den ene forælder til den anden. Det betyder, at såfremt den ene forælder ikke afholder minimum 11 ugers orlov efter barnets fødsel, så vil disse uger falde bort, da de ikke kan overdrages til den anden forælder.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Analysen ser på orlovsperioden inden for barnets første leveår for børn født i det første halve år efter indførelsen af de nye barselregler samt børn født i samme periode året før. I analysen omtales børn født i halvåret efter de nye regler som børn født i 2022, mens børn født i samme periode året før omtales som børn født i 2021. Analysen omfatter kun børn, hvor to forældre er berettiget til barselsdagpenge, og hvor to forældre samtidig modtager barselsdagpenge mindst én dag inden for barnets første leveår.

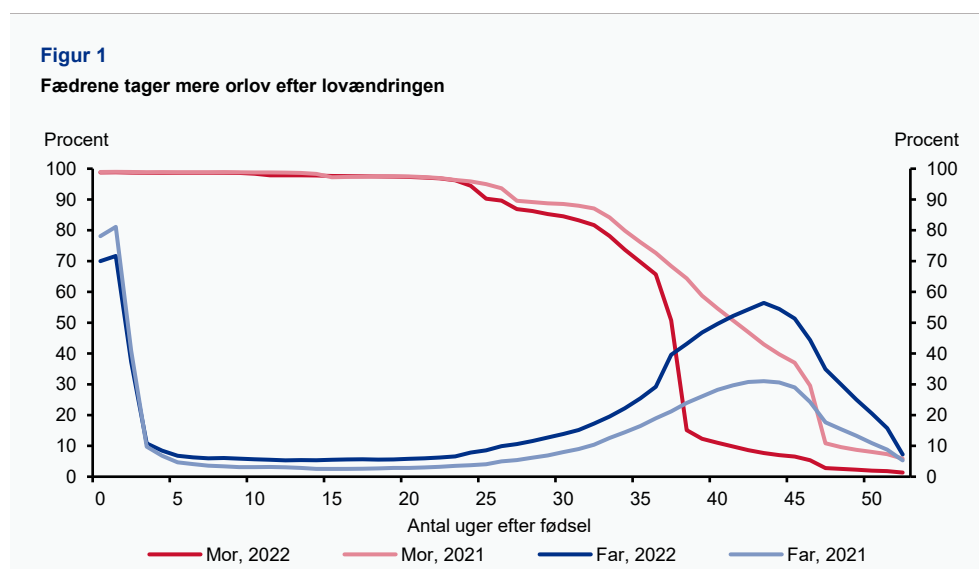
Analysen viser, at forældre til børn født efter regelændringerne tilsammen afholdte 44,1 ugers orlov, hvilket er 0,7 uger mindre orlov end forældre til børn født i 2021 afholdte.

Det samlede fald i antal uger med barselsdagpenge fra 2021 til 2022 dækker over, at fædre i gennemsnit tager 3,4 uger mere orlov, mens mødre i gennemsnit afholder 4,1 uger mindre orlov. I analysen bruges forældrenes juridiske tilknytning til barnet, hvormed *far* henviser til både fædre og medmødre.

Efter de nye orlovsregler er trådt i kraft, er der både sket en ændring i forhold til, hvor meget orlov hver forælder afholder, og hvornår de afholder deres orlov inden for det første år af barnets leveår.

Blandt mødre til børn født i 2022 falder andelen på barseldagspenge væsentligt i uge 37, jf. figur 1. Faldet kan indikere den mekaniske effekt af, at 37 uger er det maksimale antal uger, som mødre kan modtage barseldagspenge, hvis deres partner er lønmodtager. For mødre til børn født i 2021 kom dette markante fald først i uge 46, som var det maksimale antal uger med barseldagspenge mødre kunne afholde efter de tidligere regler.

Modsatte tendens ses hos fædrene, hvor der fra uge 37 sker en stigning i andelen på orlov. Ser man bort fra de første to uger af barnets leveår, hvor en stor del af fædrene tager orlov, er toppunktet for andelen af fædre på orlov i uge 43. Det gælder både fædre til børn født i 2022 og 2021. Dog er andelen med orlov i uge 43 næsten dobbelt så stor for børn født i 2022. Det indikerer, at en større andel fædre afholder orlov i barnets første leveår efter den nye lovgivning trådte i kraft.

Anm.: Figur 1 viser andelen af børn født i 2021 og 2022, hvor mor og far har modtaget barseldagspenge i de første 52 uger efter fødsel. Hvis en forælder har modtaget en udbetaling mindst én dag i ugen, vil personen indgå i gruppen, der har modtaget barseldagspenge i den pågældende uge. Populationen omfatter børn, der er født mellem 2. august og 31. januar i hvert af årene 2021/2022 og 2022/2023. *Mor* og *far* henviser *ikke* til forælderenes køn, men derimod til forælderenes juridiske tilknytning til barnet. Det betyder, at *far* henviser til både fædre og medmødre. Derudover dækker populationen udelukkende over børn, hvor to forældre er berettigede til barseldagspenge, og som rent faktisk afholder orlov inden for de første 52 uger. I 2022 omfatter populationen 19.882 børn, og i 2021 omfatter populationen 19.256 børn.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af ATP.

Flere forældre holder orlov i samme uge

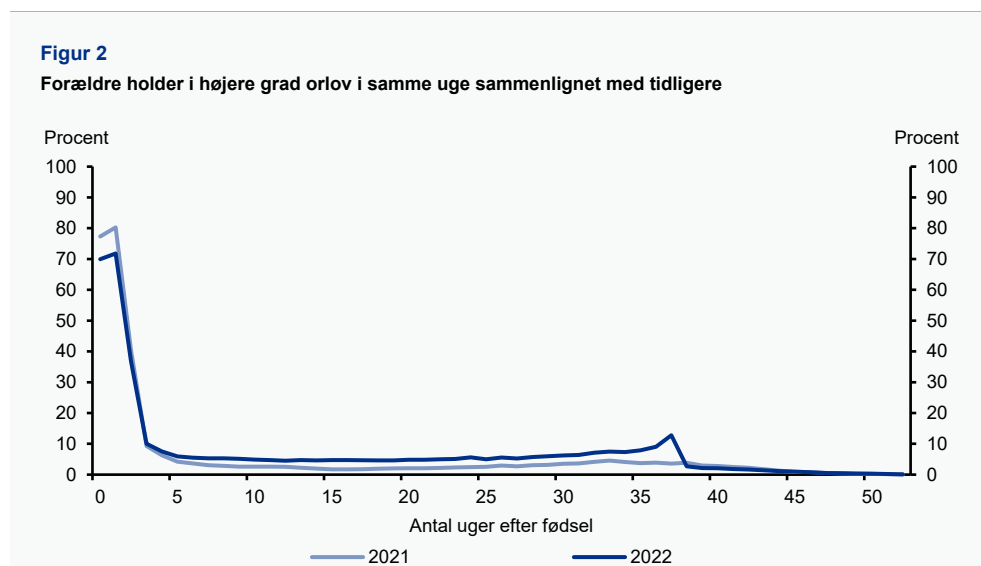
Der er samtidig nye tendenser i forhold til, hvordan forældrene vælger at sammensætte deres orlov, og flere forældre vælger at afholde orlov i samme uge, jf. figur 2.

Begge forældre holder typisk to ugers orlov sammen lige efter barnets fødsel, hvilket både gælder i 2021 og 2022. Det skal ses i lyset af, at begge forældre både før

og efter de nye regler typisk har ret til to ugers orlov i forbindelse med barnets fødsel.

Ser man bort fra de første to uger afholder forældre til børn født i 2022 i højere grad orlov i samme uge end forældre til børn født i 2021. Mellem uge 3 og 37 efter barnets fødsel er der i gennemsnit 5,8 procent af forældre til børn født i 2022, der afholder orlov i samme uge. Det er næsten dobbelt så højt som for børn født i 2021.

Derudover er der blandt børn født i 2022 flest forældre, der afholder orlov i samme uge i uge 37. Det tyder på, at flest holder orlov sammen i forbindelse med, at mødre afslutter deres orlovsperiode og fædre påbegynder deres.

Anm.: Figur 2 viser andelen af børn født i 2021 og 2022, hvor to forældre har modtaget barseldagpenge i den samme uge i løbet af de første 52 uger efter fødsel. Hvis begge forældre har modtaget en udbetaling mindst én dag i løbet af samme uge, vil de indgå i gruppen. Populationen omfatter børn, der er født mellem 2. august og 31. januar i hvert af årene 2021/2022 og 2022/2023. Derudover dækker populationen udelukkende over børn, hvor to forældre er berettigede til barseldagpenge, og som rent faktisk afholder orlov inden for de første 52 uger. I 2022 omfatter populationen 19.882 børn, og i 2021 omfatter populationen 19.256 børn.

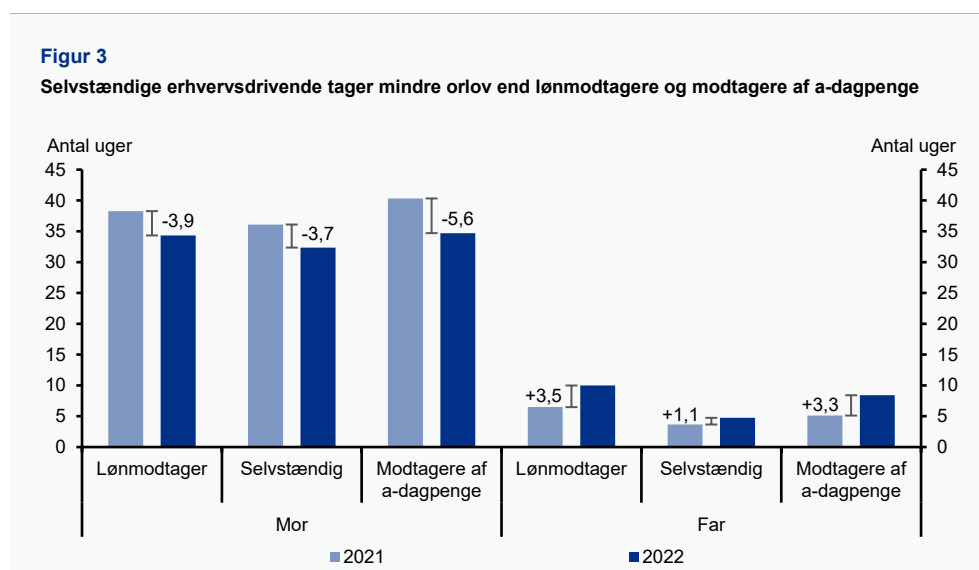
Kilde: Egne beregninger på baggrund af ATP.

Selvstændige erhvervsdrivende tager fortsat mindre orlov

Længden på mødres og fædres orlov i barnets første leveår varierer på tværs af arbejdsmarkedsstatus. Selvstændige erhvervsdrivende mødre og fædre holder generelt færre ugers orlov end forældre, der enten er modtagere af a-dagpenge eller lønmodtagere, jf. figur 3.

Blandt selvstændige erhvervsdrivende er omfanget af orlov faldet blandt mødre, mens der omvendt er sket en stigning blandt fædre. Efter regelændringerne er de selvstændige erhvervsdrivende mødres orlov faldet fra 36,1 ugers orlov til i gennemsnit 32,4 ugers orlov. For de selvstændige erhvervsdrivende fædre er orloven i samme periode steget fra 3,7 uger til 4,7 uger.

Selvstændige erhvervsdrivende afholder dog fortsat færre ugers orlov end øvrige grupper efter de nye orlovsregler blev indført. Mødre, der er selvstændige erhvervsdrivende, afholder i gennemsnit 2,0 uger mindre orlov end mødre, som er lønmodtagere, og 2,3 uger mindre end mødre, som modtager a-dagpenge. Tilsvarende afholder fædre, der er selvstændige erhvervsdrivende, i gennemsnit 5,3 uger mindre orlov end fædre, som er lønmodtagere, og 3,7 uger mindre end fædre, som modtager a-dagpenge.

Anm.: Figur 3 viser det gennemsnitlige antal ugers orlov fordelt på *mor* og *far* samt arbejdsmarkedsstatus i 2021 og 2022. Populationen omfatter børn, der er født mellem 2. august og 31. januar i hvert af årene 2021/2022 og 2022/2023. *Mor* og *far* henviser *ikke* til forælderenes køn, men derimod til forælderenes juridiske tilknytning til barnet. Det betyder, at *far* henviser til både fædre og medmødre. Arbejdsmarkedsstatus for forældrene er angivet ved barnets fødsel. Derudover dækker populationen udelukkende over børn, hvor to forældre er berettigede til barselsdagpenge, og som rent faktisk afholder orlov inden for de første 52 uger.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af ATP.

Kommunale forskelle i orlovens omfang blandt fædre

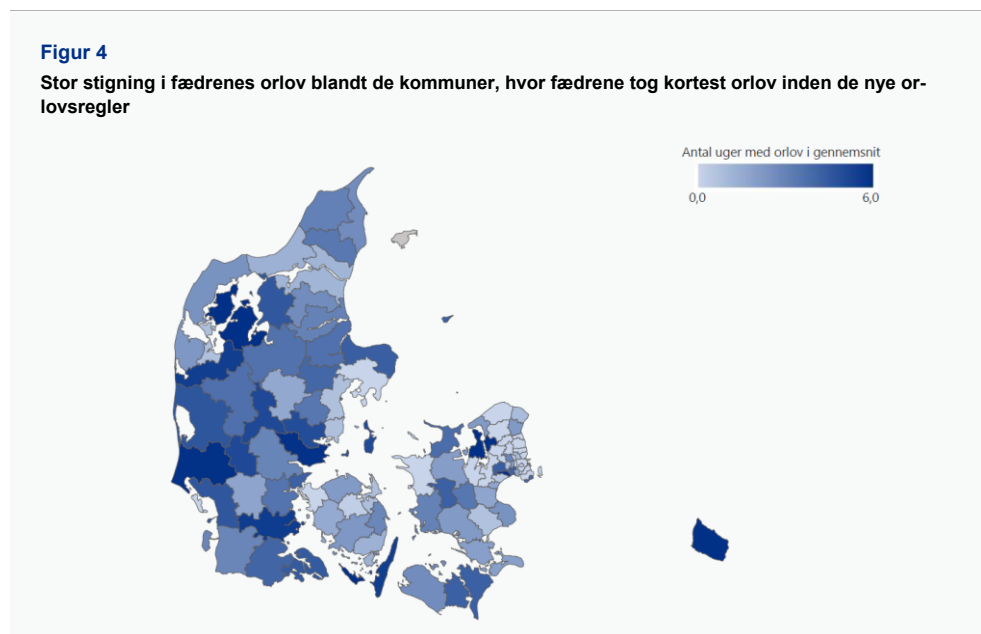
På tværs af kommuner er der forskel på, hvor meget fædrenes orlovsperiode er steget. Den største stigning er generelt sket i de kommuner, hvor fædrene tog kortest orlov, inden de nye barselsregler trådte i kraft.

Fædrene i Skive Kommune var dem, der holdt kortest orlov inden indførelsen af de nye orlovsregler. Her er fædrenes orlov steget fra 3,2 uger til i gennemsnit 8,9 uger. Altså en stigning på 5,7 uger.

I Københavns Kommune er stigningen noget mindre. Her er fædrenes orlov steget fra 8,9 uger til i gennemsnit 11,6 uger. Altså en stigning på 2,7 uger. Københavns Kommune er nu den kommune, hvor fædrene afholder mest orlov.

Generelt er fædrenes orlov steget mindre i Region Hovedstaden sammenlignet med resten af landet. Det kan skyldes, at fædre i Region Hovedstaden allerede gennemsnitligt afholdte 7,8 ugers orlov i barnets første leveår i 2021.

Udviklingen betyder, at forskellen på, hvor meget orlov fædre holder, bliver mindre på tværs af kommuner.

Anm.: Figur 4 viser ændringen i det gennemsnitlige antal ugers orlov for far fordelt på bopælskommune fra 2021 til 2022. Populationen omfatter børn, der er født mellem 2. august og 31. januar i hvert af årene 2021/2022 og 2022/2023. *Far* henviser *ikke* til køn, men derimod til forældrens juridiske tilknytning til barnet. Det betyder, at *far* henviser til både fædre og medmødre. Bopælskommune for faren er angivet ved barnets fødsel. Derudover dækker populationen udelukkende over børn, hvor to forældre er berettigede til barseldagpenge, og som rent faktisk afholder orlov inden for de første 52 uger. Danmarkskortet kan ses i en interaktiv Power Bi på Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings statistikbank jobindsats.dk.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af ATP.

Fædre inden for branchen *Landbrug, skovbrug og fiskeri* holder mere orlov end tidligere

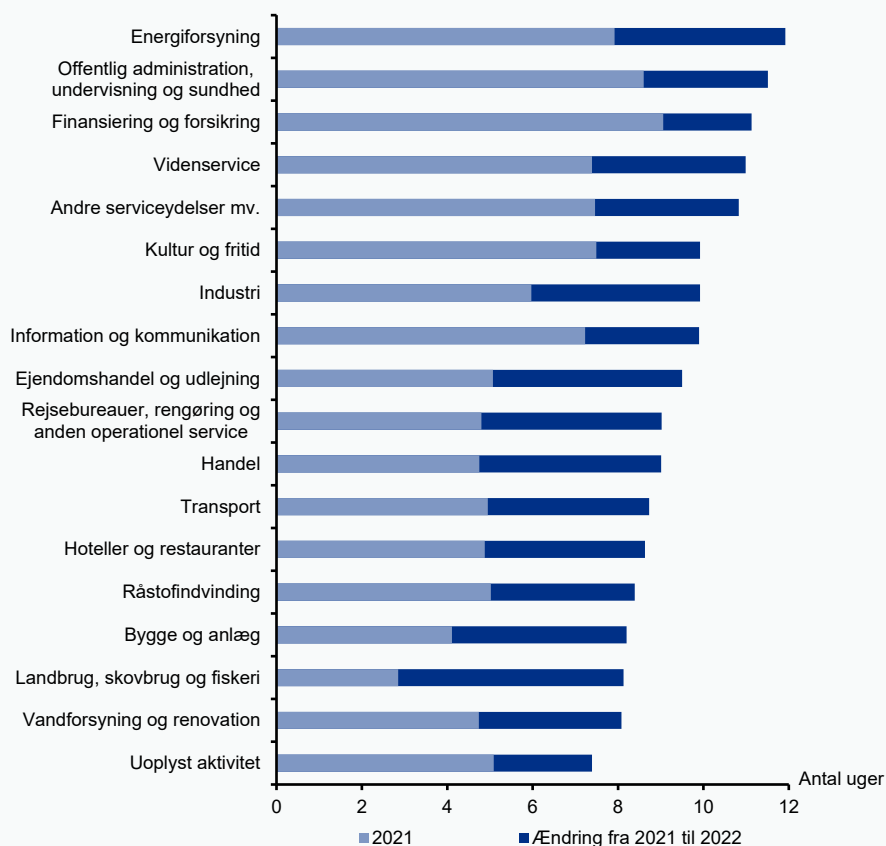
På tværs af alle brancher er der sket en stigning i antallet af uger, hvor fædre holder orlov, men der er stor variation.

Orlovsperioden for fædre der arbejder i branchen *Landbrug, skovbrug og fiskeri* er i gennemsnit steget med 5,3 uger efter de nye regler trådte i kraft. Det svarer til en stigning på 185,3 procent. Efter de nye orlovsregler er blevet indført, har fædre som arbejder i denne branche, dermed i gennemsnit afholdt 8,1 ugers orlov i barnets første leveår, *jf. figur 6*. Det var samtidig også fædre fra branchen *Landbrug, skovbrug og fiskeri*, der havde det laveste udgangspunkt, og de nærmer sig dermed gennemsnittet for fædre generelt.

I branchen *Finansiering og forsikring* har der derimod været den mindste stigning i omfanget af fædres orlov. Det er dog samtidig også den branche, hvor fædrene tidligere har afholdt mest orlov. For børn født i 2021 afholdte fædre, der arbejdede i *Finansiering og forsikring* i gennemsnit 9,1 ugers orlov, og for børn født efter de nye barselsregler er trådt i kraft afholder fædrene i gennemsnit 11,1 ugers orlov.

Figur 5

Landbrug, skovbrug og fiskeri har haft markant fremgang fra 2021 til 2022

Anm.: Figur 5 viser det gennemsnitlige antal ugers orlov for far fordelt på branche i 2021, og ændringen i det gennemsnitlige antal ugers orlov for far fordelt på branche fra 2021 til 2022. Populationen omfatter børn, der er født mellem 2. august og 31. januar i hvert af årene 2021/2022 og 2022/2023. *Far* henviser *ikke* til køn, men derimod til forældrens juridiske tilknytning til barnet. Det betyder, at *far* henviser til både fædre og medmødre. Bopælskommunen for faren er angivet ved barnets fødsel. Derudover dækker populationen udelukkende over børn, hvor to forældre er berettigede til barselsdagpenge, og som rent faktisk afholder orlov inden for de første 52 uger.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af ATP og DREAM.

Sådan er der gjort

Data om barselsdagpenge leveres af ATP, som via Udbetaling Danmark (UDK) varetager udbetalingen af barselsdagpenge. Derudover er branchefordelingen bundet op på STARs forløbsregister DREAM.

Analysen ser på orlovsperioden af barnets første leveår for børn født i det første halve år efter indførelsen af de nye barselregler 2. august 2022 samt børn født i samme periode året før. Derfor omfatter populationen børn, der er født mellem 2. august og 31. januar i hvert af årene 2021/2022 og 2022/2023. I analysen omtales børn født i halvåret efter de nye regler som børn født i 2022, mens børn født i samme periode året før omtales som børn født i 2021. Analysen omfatter alene børn, hvor to forældre modtager barselsdagpenge minimum én dag inden for det

første år efter barnets fødsel. I analysen bruges forældrenes juridiske tilknytning til barnet, hvormed *far* henviser til både fædre og medmødre.

Andel børn, hvor mor har modtaget barseldagpenge, er beregnet ved at sammenholde antallet af børn, hvor mor afholder orlov i en given uge, med antallet af børn, hvor mor afholder orlov minimum én dag i løbet af de første 52 uger. Andelen af børn, hvor far har modtaget barseldagpenge eller hvor to forældre har modtaget barseldagpenge, er beregnet på samme vis.

Arbejdsmarkedsstatus for forældrene er angivet ved barnets fødsel, som det fremgår af registeret fra UDK. Det samme gør sig gældende for forældrenes bopælskommune og branche.